

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

13. De confessario.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

quod esse non potest: non enim Sacerdos potest differre effectum positæ absolutionis. Vnde Confessarius non debet talē apponere conditionem, intendendo sic conditionaliter absolvere: cum tamen conditio aliqua est ponēda, non debet esse in forma ipsa, sed debet pœnitenti iniungi, quam si recipiat, absolute est absolueudus. Immò, cum Episcopus dat facultatē absoluedi aliquem alicui Confessario, ea conditione, vt eum mittat postea ad ipsum, tunc Confessarius non debet apponere conditionem in forma, sed obligare pœnitentem, vt aseat superiorem: quòd si receperit, absolute est absolueudus. Et, si postea forte pœnitens non impleuerit, non tenetur repetere confessionem illam, sed solum confiteri illud peccatum, quòd non impleuit, quod promisit.

Quartò, aduerte non esse dandam absolutionem, nisi post impositam, & acceptam pœnitentiam. Cum tamen probabiliter scit Confessarius, pœnitentem accepturum, non est incòueniens præcedere absolutionem. Semper tamen melius est, quòd pœnitentiæ impositio præcedat, nisi Confessarij obliuio aliquando id prætermittat. Aduertendum verò, quòd semel est adhibenda absolutio in vna peccatorum confessione: quòd si multæ sint, licet sint eorundem peccatorum, multiplex potest esse absolutio. Nam eadem peccata sæpe possunt pœnitentes confiteri, & in varijs confessionibus alias etiam, & alias absolutiones recipere; & sæpe generaliter multi confiteri solent: non tamen esse debet tam assidua repetitio eorundem, vt sit iam res ridicula, præsertim cum simus tam imperfecti, vt noua numquam deficient, quæ possimus confiteri. Quòd si quis intentaret bis absolvere in eadem confessione, grauius peccaret, nullam tamen inde contraheret irregularitatem, quia talis non est expressa in iure.

De Confessario.

CAPVT XIII.

Circa Confessarium sunt consideranda duo.

Quædam, quæ ad rationem Confessarij pertinent, addèd quòd absq; eis absolutio data nulla esset.

Quædam sunt, quæ ad rectitudinē sui officij pertinet, quamuis, ipsis prætermisissis, absolutio non impediatur. De prioribus oportet nunc tractare, quæ sunt quatuor. Ordinis

pote-

potestas non impedita, iurisdictio non impedita, proprietates scientiæ, facultas.

In primis est necessarius ordo, non quicumque, sed Sacerdotalis, vt sit Sacerdos: vnde laico, aut alium habenti ordinem absq; Sacerdotio, nulla fit confessio sacramentalis. Solent aliqui in mortis articulo, Sacerdote deficiente, laico confiteri, sed in primis ad talem confessionem nullus tenetur: potest tamen, si putat aliquam aliam consolationem ex tali manifestatione peccatorum facere, maximè in satisfactionem, & meritum, quæ ex actu illo, quo sua crimina alteri humiliter ostendit, proueniant: cum tamen nullum tale sperat, vel timeat ipsum reuelaturum, non debet confiteri; & quantum putato, melius esset, si non faceret, sed illo tempore ad Deum per contritionem se conuerteret. Quod si fiat, nullo modo laicus debet absolutionis verba impendere, & si impendat, peccat, & nihil facit quamuis non contrahat irregularitatem: potest tamen verba deprecatoria dicere. Est igitur necessaria ad Confessarium potestas ordinis.

Debet autem esse non impedita: nam suspensus ab ordine nominatim, non potest absoluerè, quamuis sit Sacerdos. Similiter nec depositus, nec degradatus, nisi in mortis articulo, vt diximus lib. 1.

Necessaria est secundò iurisdictio aliqua, saltem in foro exteriori. In cuius gratiam aduerte, esse triplicem iurisditionem, ordinariam, delegatam, iure concessam. Ille habet iurisditionem ordinariam, cui ex officio incumbit animarum cura, vt Parochus, Episcopus, & alij huiusmodi. Ille verò delegatam habet, qui ex commissione eorum, quibus ex officio incumbit. Et hæc dupliciter haberi potest.

Vno modo expresse, cum ordinarius manifestè concedat alteri, vt possit confessiones audire.

Altero tacite, vt cum Episcopus, vel Curatus videns aliquem confiteri, tacet, & non prohibet, tacite iurisditionem dat. Ille verò habet iurisditionem iure concessam, qui habet confitendi facultatē ex eo, quod pœnitens habet licentiam à iure, vel à priuilegio aliquo, vel alia causa ipsum in Confessarium eligendi. ver. gra. Prælati possunt sibi Confessarios eligere, vt dicemus postea. Similiter, qui habet Apostolicum diploma. Tales Confessarij dicuntur habere iurisditionem iure concessam. Hæc iurisditiones sunt, quibus, saltem vna earum debet non areri: si enim nullam earum habet, non potest absoluerè, nisi

in mor-

in mortis articulo: immò tunc Sacerdos dici posset habere iurisdictionem iure concessam aliquo modo. Extra casum tamè istum, aliqua prædictarum iurisdictionum est necessaria simpliciter ad Confessarium. Debet autem iurisdictione non esse impedita per nominatam excommunicationem, aut clerici publica percussione, aut aliquo impedimento, de quib. supra, lib. i. satis diximus.

Ultra has duas condiciones, tertia est necessaria, scilicet proprietas, ut Confessarius sit proprius pœnitenti. Ad quod sunt duæ condiciones necessariae.

Altera est, ut habeat iurisdictionem in ordine ad pœnitentem, id est, non sat est habere iurisdictionem, sed ea debet esse in ordine ad pœnitentem, ut sit ei subiectus. Qui enim habet iurisdictionem Romæ, non potest audire eos, qui sunt Mediolani, quia talis iurisdictione non extenditur ad eos: & hoc est necessarium in iurisdictione delegata, & iure concessa.

Altera est, quòd talis iurisdictione sit ordinaria in ratione officij. Talis Confessarius dicitur proprius, ceteri verò Confessarii habentes iurisdictionem delegatam, vel iure concessam non dicuntur proprii Confessarii, nisi largè sumpto vocabulo, sed dicuntur legitimi Confessarii: debet igitur Confessarius esse proprius. Hoc autem non est sic intelligendum, quasi sit necessarium confiteri proprio Sacerdoti simpliciter: potest enim quis confiteri alteri habenti iurisdictionem alijs duobus modis: sed dicitur necessarium sic, quod cum non est alius habens iurisdictionem delegatam, vel iure concessam, tenentur pœnitentes ad proprium recurrere Confessarium. Sunt autem proprii quatuor, Parochus in sua parochia, Episcopi in sua diocesi, & Archiepiscopus in diocesi etiam Episcoporum, qui ei subsumt; solo tamen tempore visitationis, ut habetur cap. vlt. de cens. lib. 6. Rursus Papa in toto mundo, & superiores Religiosorum in suis conventibus. Hi dicuntur Sacerdotes proprii, qui ex officio iurisdictionem habent. Quia verò diximus, omnes teneri proprio Sacerdoti confiteri, nisi confiteantur ei, qui ex commissione habet iurisdictionem, vel iure concessam, notare oportet, omnes Prælatos habere facultatem à iure eligendi sibi Confessarium: ob id, non est opus sollicitos esse in querendis proprijs Confessarijs Prælatorum. Ista concessio habetur à Gregor. IX. cap. pro dilatione, de pœnit. & remiss. Per Prælatos autem oportet intelligere eos, qui iurisdictionem habent etiam exteriorem, ut Episcopi, Abbates, &

supe-

superiores Religiosorum, Priores, Guardiani, Prouinciales, & cæteri, hi possunt eligere sibi Confessarium: at ante omnes ipse Papa: Cardinales verò, qui Episcopi non sunt, quia non sunt Prælati, nisi Legati sint, non habent hanc potestatem a iure: vnde Papam, vel summum poenitentiarium habent pro confessario proprio, sicut & familia commensalis Papa: tamè ex consuetudine iam omnes solent à Pontifice habere similem licentiam; immò eorum familiæ commensales substiant ipsis, & possunt confiteri cum his, quos Cardinales signauerint, vel quibus commiserint. Aliqui affirmant, etiã Sacerdotes inter se posse mutuo confiteri, ex quadam consuetudine, tacita Episcopi, seu proprii Sacerdotis licentia: sed iam hæc opinio locum non habet: nam in Conc. Trid. sess. 23. c. 15. determinatur oppositum, ne vllus habeat auctoritatem audiendi confessionem, etiam Sacerdotum, nisi fuerit per Episcopum approbatus, & idoneus iudicatus, non obstante quacumq; consuetudine, aut priuilegio: & hoc quamuis sit regularis, nisi aliquod habeat beneficium parochiale. Debent ergò Sacerdotes suo Curato confiteri, aut alteri habenti facultatem: similiter Curatus Episcopo, vel habenti facultatem.

Sunt autem aliqui casus, in quibus potest aliquis non confiteri proprio Sacerdoti.

Primus est, quando est de licentia proprii Sacerdotis, vter confiteatur. Hoc autem aliter est intelligendum modo post Concil. Trid. quam antè intelligebatur: antè enim, de licentia Curati, poterat quis confiteri cui libet Sacerdoti idoneo, & non habenti alias iurisdictionem: poterat enim Curatus alijs suam delegare auctoritatem, & iurisdictionem: modo tamen non licet; quia nullus sine licentia Episcopi potest audire confessiones, nisi parochiale habeat beneficium. Habet ergo modo facultatem hanc Curatus, vt conferat suis subditis facultatem confitendi alijs, qui tamen per Episcopum licentiam habeant, & approbati sint, vt in aliqua saltem parochia confessionem audire possint: similiter, vt alijs Parochis confiteantur. Episcopus autem absolute potest dare licentiam subdito, vt cuius, etiam alias non habenti iurisdictionem, confiteri possit.

Secundus casus est, cum quis habet bullas, aut diplomata Apostolica, quamuis hæcenus derogata sunt præterita, quantum ad hoc: tamen si qua in posterum dantur iuxta præcedentium tenorem, tunc per ea homo habet facultatem confitendi cui libet

bet Sacerdoti apto ad confessiones audiendas, etiam nulla habita licentia ipsius proprii.

Tertius casus est, cum homines sunt vagabundi nullum habentes fixum domicilium: tales enim non vlli tenentur proprio sacerdoti confiteri, sed illi, in cuius iurisdictione sunt, quando confiteri debent. Et simile est de peregrinis & viatoribus, qui tenentur confiteri illi proprio Sacerdoti, in cuius iurisdictione sunt, tempore suscipiendi Sacramenta. Nauar. de pen. d. 6. c. placuit, nu. 80. putat vagabundos posse confessarios eligere, etiam alias non habentes iurisdictiones, quod non credo, & talis confessarius potest absolvere illos pœnitentes, etiam à casibus reseruatibus ab illorum Episcopis proprijs, nisi etiam reseruatibus sint per Episcopum loci illius, in quo tunc morantur. Ita tenet Caiet. ver. absol. c. 3. & dicit Eugenium Papam ita ore expressisse, quamuis tales viatores absq; licentia proprii Sacerdotis viam fecerint. Aliqui dicunt Episcopum loci, in quo morantur, debere à reseruatibus absolvere, si pœnitens commisit illa in loco, vbi reseruata erant: sed probabilius est, quod dicit Caiet. Idem dicendum est de Scholasticis, qui studij causa propria relinquunt domicilia. Isti enim non sui domicilij Sacerdoti proprio tenentur confiteri, sed Curato, in cuius parochia sunt.

Quartus casus est, cum quis confitetur illis, qui constituti sunt Confessarij in religionibus, quamuis absq; Episcopi approbatione. Religiosis seculares confiteri nequeunt; tamen post approbationem possent omnes illius diœcesis confiteri: & tunc nullus tenetur proprio confiteri, nec ab eo licentiam capere. Idem etiam dicendum de Pœnitentiarijs Romæ constitutis.

Quintus casus est, culpa proprii Sacerdos: cum enim ignarus est, vel sollicitator ad malum, vel reuelator confessionum, vel aliquod malum ab eo timeatur, tunc pœnitens debet petere licentiam ab eo alteri confitendi, vel à superiore, qua non obuenta, potest cuius idoneo confiteri, iuxta Siluest. ver. confess. l. or. 1. §. 6. Adr. q. 2. de confess. dub. 3. Palud. Ricar. Nauar. de pen. d. 6. c. placuit nu. 144. quamuis S. Thomas in Add. q. 5. art. 4. ad 3. & Soto, d. 1. 18. q. 4. art. 2. teneant contrariū, licentes esse tunc reputandum, ac si non esset copia Sacerdotis. In contrarium est ille Canon, placuit, ex Vrba. 2. vbi dicitur, quod est habendus consensus proprii sacerdotis, nisi sit ignarus. Et sub ignorantia, etiam intelligenda sunt alia similia impedimenta.

dimenta. Ob id securior est sententia prior; hoc vno addito post Conc. Trid. vt confiteatur non cuius, sed habenti facultatem aliquam confitendi. Aduertendum tamen est, non esse causam sufficientem eligendi alium a proprio, propter venturam, vel timorem, quod scilicet proprius non habeat bonam opinionem de illo.

Sextus casus est iam sæpè dictus, mortis articulus, vel periculum mortis. Tunc enim cuilibet Sacerdoti potest confiteri, vt aliàs diximus. Vnum est hic notandum, quod qui habet iurisdictionem in aliquos, potest in quacumq; diocesi illos audire, & absoluerè; potest enim suos subditos Episcopus, vel curatus cōfiteri, etiam in aliena diocesi, vt si forte ipsum committantur, vel ipsi iter facientibus occurrit, vt omnes cetera communiter.

De his, à quibus proprius Confessarius potest absoluerè.

C A P V T XIV.

Proprius Confessarius potest absoluerè ab omnibus peccatis, quantumuis grauib; nisi a superiore fuerint reseruata. Vnde Episcopus potest absoluerè ab omnibus peccatis, præter reseruata à Papa; Curatus potest absoluerè ab omnibus, exceptis reseruatis Papæ. Quod autem dico de Curato, intelligere oportet de alijs ab Episcopo constitutis, vel expressis in conuentibus Religiosorum, nisi aliquid habeant particulare priuilegium. Est enim obseruandum, cum Episcopus constituit aliquem Confessarium, non ob id dat facultatem absoluerendi à reseruatis, nisi id explicet. Similiter, cum quis habet priuilegium eligendi Confessarium, solum ab ijs potest absolui, quæ exprimit priuilegium, & bulla.

Circa casus Papæ reseruatos, id primò est considerandum communiter loquendo, nullum casum, nullumque peccatum esse Papæ reseruatum, nisi ratione alicuius censura reseruata.

Vnde sequitur primò cum Papa priuilegium dat absoluerendi à casibus Papalibus, intelligitur dare facultatem absoluerendi à censuris impediens talem absolutionem peccati, nam ratione harum tantum sunt Papales casus.

Sequitur